

F.t.l. vedr. biblioteksafgift

miske og andre konsekvenser af flertallets forslag synes uoverskuelige.

Betænkningen har været udsendt til høring hos en række organisationer og institutioner.

På baggrund af de indhentede høringssvar og af økonomiske og administrative årsager stilles der med dette lovforslag ikke forslag om at ændre biblioteksafgiften til et ophavsretligt vederlag. Der er tale om revision af den eksisterende særlovgivning.

Ved fremsættelsen af forslag til lov om biblioteksafgift i marts 1982 gav kulturministeren tilsagn om at ville iværksætte et undersøgelsesarbejde vedrørende mulighederne for at indføre en afgiftsordning for grammofonplader/bånd og for kunstværkseksemplarer.

Spørgsmålene har været behandlet i 2. udvalg: Udvalget vedrørende registrering af grammofonplader/bånd i folkebibliotekerne og Udvalget vedrørende registrering af billedkunst i folkebibliotekerne. Udvalgenes konklusioner er offentliggjort i betænkning nr. 1026 »Billedkunst og fonogrammer – registrering til biblioteksafgift«.

Betænkningen indeholder bl.a. omfattende redegørelser for de nuværende aktiviteter på bibliotekerne på de respektive områder. Det fremgår heraf, at niveauet for så vidt angår både grammofonplader/bånd (fonogrammer) og billedkunst er kvantitativt stærkt svingende fra kommune til kommune. Specielt hvad angår billedkunst, er der kun få samlinger til udlån, og de fleste af samlingerne er af meget beskedent omfang.

Betænkningen indeholder desuden nøje beskrivelser af den bibliotekstekniske registrering og katalogisering af fonogrammer og billedkunst. Herunder gøres opmærksom på den manglende edb-beholdnings- og udlånsregistrering i folke- og skolebibliotekerne. Der redegøres endvidere for den registrering m.v., som sker uden for bibliotekssektoren.

Begge udvalg konstaterer, at det med meget få begrænsninger er teknisk muligt at inddrage fonogrammer og billedkunst i biblioteksafgiftsordningen.

Hvad angår fonogrammer, er det udvalgets opfattelse, at de fleste informationer, der kan blive brug for til verificering og bearbejdning ved administration af en biblioteksafgift på dette område, findes i de eksisterende databaser i Bibliotekscentralen (BASIS), Nordisk Copyright Bureau (NCB), Gramex, KODA og Danmarks Radio, og udvalget anbefaler, at der indgås aftaler, der gør det muligt at udnytte informationerne i disse baser.

På billedkunstrådet er der endnu ikke tilsvarende centrale registreringer, hverken i Bibliotekscentralen, bortset fra nogle få kunstdiasserier, eller uden for bibliotekssektoren, men der er i betænkningen redegjort for overvejelser om etablering af sådanne, og udvalget opfordrer til samarbejde mellem eventuelt kommende edb-baser på området.

Siden 1946 har danske forfattere og deres efterladte i henhold til en bestemmelse i biblioteksloven modtaget en afgift fra staten for folke- og skolebibliotekernes benyttelse af deres bøger. I 1964 blev oversætterne inddraget i ordningen, idet der blev tilvejebragt hjemmel for, at der kunne ydes legater til oversættere. Indtil en ændring af biblioteksloven i 1975 var udbetaling af afgiften til forfatterne baseret på fordeling af en given bevilling, som var fastsat svarende til en vis procentdel af statens driftstilskud til folke- og skolebibliotekerne. Ved lovændringen i 1975 gennemførtes en ordning, hvorefter der udbetaltes en pristalsreguleret afgift pr. bind, hvormed den pågældende forfatter var repræsenteret på bibliotekerne.

Bevillingen fra staten indgik til og med finansåret 1978 i Dansk Forfatterfond. Fra 1979 har bibliotekstilsynet foretaget administrationen i henhold til bekendtgørelser.

Spørgsmålet om ændringer i den dagældende biblioteksafgiftsordning blev behandlet i det udvalg, som kulturministeren nedsatte i 1972 med den opgave at foretage en undersøgelse af og stille forslag om vilkårene for produktionen, distributionen og brugen af bøger i Danmark, det såkaldte bogudvalg. Et underudvalg udsendte en rapport om biblioteksafgift i 1977, og hovedudvalget udsendte delbetænkning om samme emne 1979.

Der blev herefter udarbejdet forslag til en lov om biblioteksafgift, der trådte i kraft 1. januar 1983.

Hovedtrækkene i *den gældende ordning* er, jfr. bekendtgørelse nr. 636 af 14. december 1983 følgende:

Kredsen af berettigede. Afgiften ydes til forfattere, komponister, billedkunstnere, fotografer og andre ophavsmænd for værker i bogform. Forfattere til litterære værker, som er indspillet på lyd-bånd (lydbøger), er også berettigede. Berettigede er danske statsborgere og dansksprogede sydslesvigere. Udenlandske kan godkendes, hvis de har en særlig mere vedvarende tilknytning til Danmark (bekendtgørelsens § 1). Ret til at modtage afgift har også under visse forudsætninger efterlevende ægtefæller og børn under 21 år. I tilfælde, hvor en berettiget ophavsmand ikke efterlader sig sådanne